

СТАНОВИЩЕ

от професор Георги Стоянов Карастоянов, д.пс.н.,
за дисертационния труд на БИЛЯНА ЦВЕТАНОВА

АЛЕКСАНДРОВА

на тема „ **ПОДХОДИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА
ОРГАНИЗАЦИОННО ГРАЖДАНСКО
ПОВЕДЕНИЕ**

“

представен за придобиване на образователната и научна степен

„доктор“,

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни

науки, по професионално направление 3.2. „Психология“,

докторска програма „Трудова психология“

Становището е възложено съгласно Протокол № 1 от заседанието на Научно жури, назначено със Заповед на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“. За разработване на становището ми бяха предоставени дисертационния труд и автореферата, копия на публикациите по темата на дисертационния труд, както и документи свързани с обучението на докторанта. Представените документи показват, че Биляна Цветанова Александрова е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ПЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Темата на дисертационния труд е посветена на изследване на подходите и практики в управлението на човешките ресурси, които предопределят формирането на организационно гражданско поведение и съответства на основното съдържание на представения за становище дисертационен труд. В структурно отношение той следва класическия модел за научно изследване в професионално направление 3.2. „Психология“ – в първа и втора глава е направен теоретичен обзор на изследвания проблем, в трета глава е представена теоретичната постановка и дизайна на емпиричното изследване, а в четвърта са направени анализ и интерпретация на получените резултатите.

Дисертационното изследване е представено на 220 страници в които не са включени приложенията, които са 23 страници. Данните от емпиричното изследване са адекватно представени и онагледени чрез 40 таблици, 28 графики, и 10 фигури. Цитираните литературните източници са 249 от които 31 на кирилица, 202 на латиница и 16 източника от

интернет, които при проверка се оказаха достъпни. Те включват очакваните за темата класически трудове, и в по голяма степен съвременни изследвания по проблема от последните години. Структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ отговарят на добрите изследователски практики в професионално направление „Психология“. Считаю, че е постигнат баланс между съдържание и обем при представянето на теоретичния обзор на изследвания проблем от една страна и постановката на собственото емпиричното изследване и анализа на резултатите от него от друга.

Във въведението е обоснована научната актуалност на проблема и степента на разработеност. В първа глава е направено теоретично изследване на същността на управлението на човешките ресурси, като за по- задълбочено изясняване е направен сравнителен анализ между управление на персонала и управление на човешките ресурси , както и между стратегическо и оперативно управление на човешките ресурси, анализирани са основните модели за управление на човешките ресурси, както и техните практическите аспекти. Във втора глава е анализирана същността на организационното гражданско поведение и личностните, ситуационните и позиционни предпоставки за формирането му , както и ефектите от проявлението му в организацията.

Това е позволило да бъде обоснован авторския подход в трета глава в представената теоретична постановка на емпиричното изследване - коректно е са формулирани предмета и обекта на изследването, предложен и е сполучливо онагледен графично изследователския модел за взаимовръзките и влиянието на подходите и практиките за управление на човешките ресурси върху формите на организационното гражданско поведение, формулирана е научно обоснована цел, която да бъде постигната, четири хипотези, които да се направи опит да бъдат

верифицирани чрез седем коректно зададени изследователски задачи. Емпиричните данни са описани според общоприетите стандарти за публикуване на психологически експериментални изследвания - използван инструментариум, процедура и обработка на данните, характеристика на извадката от участници, представяне на първичните данни и т.н. В четвърта глава емпиричните данни са анализирани в стройна логическа рамка в съответствие с заложените изследователски задачи, което е позволило да се открият много добре установените закономерности и да се направи обобщение на най-важните зависимости.

Резултатите от изследванията по темата на дисертационния труд са коректно представени пред научната общност на психолозите и специалистите в областта на човешките ресурси с тринадесет научни публикации от които девет самостоятелни - доклади на авторитетни национални и международни форуми през периода 2015- 2017 година. Докторанта има шест други научни публикации в областта на професионалното направление. Това са показатели, по който може да се направи оценка за задълбочените научни интереси на Биляна Александрова, както и да се направи заключението, че заявените научни приноси в дисертационния труд са лично нейно дело.

Смятам, че дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати за подходите и практиките в управлението на човешките ресурси предопределящи формирането на организационно гражданско поведение, които са оригинални научни приноси, лично дело на докторанта, както претендира в дисертационния труд. Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание и получените резултати и напълно изпълнява функциите си съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Представеният дисертационен труд показва, че Биляна Цветанова Александрова притежава задълбочена теоретична подготовка съчетана с

отлична методологическа подготовка за планиране и провеждане за самостоятелни емпирични изследвания в областта на психологията и коректно анализиране на резултатите от тях.

Цялостната оценка на дисертационния труд дава основание да се направи заключението, че той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, демонстрираната отлична теоретична и методологична подготовка на докторанта и безспорните научни приноси, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват Биляна Цветанова Александрова да придобие образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление „Психология“, докторска програма „Трудова психология“.

София, 02.01.2018 г.

проф. д.пс.н. Г. Карастоянов